

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 10ης Φεβρουαρίου 2022*

«Προδικαστική παραπομπή – Προσέγγιση των νομοθεσιών – Οδηγία 97/23/EK – Εξοπλισμός υπό πίεση – Σήμανση CE – Διάθεση στην αγορά και θέση σε λειτουργία – Περιορισμοί για την προστασία των προσώπων – Άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ – Εθνική ρύθμιση η οποία επιβάλλει περιορισμούς σχετικά με τον τρόπο εγκατάστασης των σωληνώσεων αερίου»

Στην υπόθεση C-499/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Συμβούλιο της Επικρατείας (Ελλάδα) με απόφαση της 27ης Αυγούστου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο την 1η Οκτωβρίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

DIMCO Δημοβασίλη Μ.Ι.Κ.Ε.

κατά

Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Jürimäe, πρόεδρο του τρίτου τμήματος, προεδρεύουσα του ενάτου τμήματος, S. Rodin και N. Piçarra (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: H. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η DIMCO Δημοβασίλη Μ.Ι.Κ.Ε., εκπροσωπούμενη από τους Σ. Παπαγεωργίου, Δ. Τσαραπατσάνη και Π. Γιαταγαντζίδη, δικηγόρους,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Σ. Χαριτάκη, Α. Μαγριππή, Κ. Νασοπούλου και τον Κ. Μπόσκοβιτς,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Rodríguez de la Rúa Puig,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις Α. Κατσιμέρου και Μ. Jáuregui Gómez,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 1.1, του άρθρου 7, παράγραφος 4, του άρθρου 8 και του παραρτήματος Ι της οδηγίας 97/23/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1997, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τον εξοπλισμό υπό πίεση (ΕΕ 1997, L 181, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2003 (ΕΕ 2003, L 284, σ. 1) (στο εξής: οδηγία 97/23).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της DIMCO Δημοβασίλη Μ.Ι.Κ.Ε. (στο εξής: Dimco) και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Ελλάδα) σχετικά με τη νομιμότητα της από 20 Μαρτίου 2012 υπουργικής απόφασης με την οποία εγκρίθηκε ο τεχνικός κανονισμός εσωτερικών εγκαταστάσεων φυσικού αερίου με πίεση λειτουργίας έως και 500 mbar.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 3 και 6 της οδηγίας 97/23 έχουν ως εξής:

«(3) [Εκτιμώντας] ότι η εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών αποτελεί το μόνο τρόπο άρσης αυτών των εμποδίων στις ελεύθερες συναλλαγές· ότι ο στόχος αυτός δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί ικανοποιητικά από τα επί μέρους κράτη μέλη· ότι η παρούσα οδηγία καθιερώνει απλώς τις απαιτήσεις που είναι απαραίτητες για την ελεύθερη κυκλοφορία των εξοπλισμών επί των οποίων ισχύει·

[...]

(6) [...] η παρούσα οδηγία εναρμονίζει τις εθνικές διατάξεις όσον αφορά τους κινδύνους που οφείλονται στην πίεση· [...] συνεπώς, οι άλλοι κίνδυνοι που ενδέχεται να παρουσιάζουν οι εν λόγω εξοπλισμοί υπάγονται ενδεχομένως στις αντίστοιχες οδηγίες· [...] ωστόσο, είναι δυνατό εξοπλισμοί υπό πίεση να περιληφθούν στα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο άλλων οδηγιών που έχουν εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 100Α της συνθήκης [ΕΚ]· [...] οι διατάξεις που προβλέπουν ορισμένες από τις οδηγίες αυτές αφορούν τους κινδύνους που οφείλονται στην πίεση [και] θεωρούνται επαρκείς για να προληφθούν κατά ικανοποιητικό τρόπο οι οφειλόμενοι στην πίεση κίνδυνοι που παρουσιάζουν οι εξοπλισμοί αυτοί όταν η επικινδυνότητά τους παραμένει χαμηλή· [...] συνεπώς οι εξοπλισμοί αυτοί θα πρέπει να εξαιρεθούν της παρούσας οδηγίας».

- 4 Το άρθρο 1 της οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί», ορίζει τα εξής:
- «1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στο σχεδιασμό, στην κατασκευή και στην εκτίμηση της συμμόρφωσης εξοπλισμού υπό πίεση και συγκροτημάτων με μέγιστη επιτρεπόμενη πίεση PS άνω των 0,5 bar.
2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:
- 2.1. “εξοπλισμός υπό πίεση”, τα δοχεία, οι σωληνώσεις, τα εξαρτήματα ασφαλείας και τα εξαρτήματα υπό πίεση. Κατά περίπτωση, στον “εξοπλισμό υπό πίεση” περιλαμβάνονται τα στοιχεία τα προσαρτημένα σε μέρη υπό πίεση, όπως φλάντζες, ακροφύσια, ζεύξεις, στηρίγματα, κρίκοι αναρτήσεως κ.λπ.·
- [...]
- 2.1.2. “σωληνώσεις”, τα στοιχεία αγωγών που προορίζονται για τη μεταφορά ρευστών, όταν συνδέονται προκειμένου να ενσωματωθούν σε ένα σύστημα υπό πίεση. [...]
- [...]»
- 5 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Επιτήρηση της αγοράς», προβλέπει στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:
- «1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι ο εξοπλισμός υπό πίεση και τα συγκροτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 1 διατίθενται στην αγορά και τίθενται σε λειτουργία μόνον όταν δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία και την ασφάλεια των προσώπων και, κατά περίπτωση, των κατοικίδιων ζώων ή των αγαθών εφόσον χρησιμοποιούνται κατά προορισμόν, είναι σωστά τοποθετημένοι και συντηρημένοι.
2. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να καθορίζουν, τηρουμένης της συνθήκης, τις απαιτήσεις που θεωρούν απαραίτητες για την προστασία των προσώπων και, ιδιαιτέρως, των εργαζομένων που χειρίζονται τους εξοπλισμούς υπό πίεση ή τα συγκροτήματα, εφόσον τούτο δεν συνεπάγεται τροποποιήσεις αυτού του εξοπλισμού ή των συγκροτημάτων, σε σχέση με την παρούσα οδηγία.»
- 6 Το άρθρο 3 της οδηγίας 97/23, το οποίο επιγράφεται «Τεχνικές απαιτήσεις», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:
- «Ο προβλεπόμενος στα σημεία 1.1-1.4 εξοπλισμός υπό πίεση πρέπει να πληροί τις βασικές απαιτήσεις του παραρτήματος Ι. [...]»
- 7 Το άρθρο 4 της οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Ελεύθερη κυκλοφορία», ορίζει στην παράγραφο 1, σημείο 1.1, τα εξής:
- «Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαγορεύσουν, να περιορίσουν ή να εμποδίσουν, λόγω κινδύνων σχετικών με την πίεση, τη διάθεση στην αγορά και τη θέση σε λειτουργία, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει ο κατασκευαστής εξοπλισμού υπό πίεση ή συγκροτήματος αναφερομένου στο άρθρο 1, ο οποίος ικανοποιεί τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας και φέρει τη σήμανση “CE” που υποδηλώνει ότι έχει υποβληθεί σε εκτίμηση της συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο 10.»

- 8 Κατά το άρθρο 7 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Επιτροπή “εξοπλισμός υπό πίεση”», όταν ένα κράτος μέλος εκτιμά ότι, για πολύ σοβαρούς λόγους ασφάλειας, εξοπλισμός υπό πίεση, ένα συγκρότημα ή μία οικογένεια συγκροτημάτων των εξοπλισμών υπό πίεση πρέπει να υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου 3 ή του παραρτήματος II της οδηγίας 97/23, υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία επικουρείται από μόνιμη επιτροπή, αίτημα λήψης των αναγκαίων μέτρων. Κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 7, η μόνιμη επιτροπή μπορεί επίσης να εξετάσει οποιοδήποτε άλλο ζήτημα ανακύπτει από την υλοποίηση και την πρακτική εφαρμογή της οδηγίας και εγείρεται από τον πρόεδρό της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας του είτε κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους.
- 9 Το άρθρο 8 της ίδιας οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Ρήτρα διασφάλισης», προβλέπει στην παράγραφο 1 ότι, όταν κράτος μέλος διαπιστώσει ότι εξοπλισμός υπό πίεση ή συγκροτήματα κατά το άρθρο 1, που φέρουν τη σήμανση «CE» και χρησιμοποιούνται κατά προορισμό, ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια προσώπων και, ενδεχομένως κατοικίδιων ζώων ή αγαθών, λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο προκειμένου να αποσύρει τον εν λόγω εξοπλισμό από την αγορά, να απαγορεύσει ή περιορίσει τη διάθεσή του στην αγορά ή τη θέση του σε λειτουργία, ή να περιορίσει την ελεύθερη κυκλοφορία του. Το κράτος μέλος πληροφορεί αμέσως την Επιτροπή για το μέτρο αυτό και εκθέτει τους λόγους της απόφασής του.
- 10 Το παράρτημα I της οδηγίας 97/23, το οποίο επιγράφεται «Βασικές απαιτήσεις ασφάλειας», ορίζει στο τμήμα 1, υπό τον τίτλο «Γενικά», τα εξής:
- «1.1. Ο εξοπλισμός υπό πίεση σχεδιάζεται, κατασκευάζεται, δοκιμάζεται και, κατά περίπτωση εξοπλίζεται και εγκαθίσταται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλειά του όταν τίθεται σε λειτουργία σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή ή υπό ευλόγως προβλεπτές συνθήκες.
- [...]»

Το ελληνικό δίκαιο

- 11 Με την απόφαση Δ3/Α'/οικ.6598/20.3.2012, ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενέκρινε τον τεχνικό κανονισμό εσωτερικών εγκαταστάσεων φυσικού αερίου με πίεση λειτουργίας έως και 500 mbar και καθόρισε τις οδηγίες που αφορούν στη μελέτη, στα υλικά, στην εγκατάσταση, στην επιθεώρηση, στις δοκιμές, στην ασφάλεια και στη λειτουργία εσωτερικών δικτύων και εγκαταστάσεων των καταναλωτών φυσικού αερίου (ΦΕΚ Β' 976/28.3.2012) (στο εξής: κανονισμός της 20ής Μαρτίου 2012).
- 12 Η παράγραφος 1.2.4 του ως άνω κανονισμού ορίζει τα εξής:
- «Ο τρόπος εγκατάστασης των σωληνώσεων αερίου δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής [της οδηγίας 97/23 ή άλλων] Οδηγιών και καθορίζεται από τον Κανονισμό λαμβάνοντας υπ' όψη και τις ιδιαιτερότητες της χώρας (π.χ. σεισμοί).»
- 13 Το παράρτημα 9 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Προδιαγραφές δικτύου σωληνώσεων», ορίζει στην παράγραφο Π9.5.6.9 τα εξής:
- «Οδευση μέσα από οικοδομικά διάκενα

Αν εγκατασταθούν αγωγοί σε οικοδομικά διάκενα, π.χ. σε ψευδοροφές, τότε ο κενός χώρος πρέπει να αερίζεται, π.χ. με

- περιφερειακά ανοίγματα στην περιβάλλουσα τοιχοποιία,
- δύο διαγωνίως διατεταγμένα ανοίγματα αερισμού επιφάνειας 20 cm² έκαστο.

Καλό είναι, το δίκτυο να είναι συγκολλητό και αν υπάρχει δυνατότητα να προστατεύεται από χιτώνιο.»

- 14 Η παράγραφος Π9.5.8.2 του παραρτήματος 9 του ίδιου κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Οι αγωγοί αερίου δεν επιτρέπεται να τοποθετούνται μέσα σε πλάκες από σκυρόδεμα, ούτε μέσα σε δάπεδα και πατώματα. Μπορούν να εγκαθίστανται σε κανάλια, σε κενούς χώρους μέσα σε ψευδοροφή ή μέσα σε ένα στρώμα ηχομόνωσης (ή άλλο παρόμοιο) επάνω σε ψευδοροφή, με μέτρα προστασίας έναντι διάβρωσης τα οποία προβλέπονται για τις σωληνώσεις εντός εδάφους.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 15 Η Dimco δραστηριοποιείται στην εμπορία, εισαγωγή και διανομή προϊόντων προηγμένης τεχνολογίας τα οποία χρησιμοποιούνται στην κατασκευή εγκαταστάσεων φυσικού αερίου σε κτίρια. Εισάγει από το Ηνωμένο Βασίλειο και εμπορεύεται στην Ελλάδα εύκαμπτους ανοξείδωτους χαλυβδοσωλήνες.
- 16 Στις 16 Μαΐου 2012 η Dimco άσκησε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ελλάδα) αίτηση ακυρώσεως διαφόρων διατάξεων του κανονισμού της 20ής Μαρτίου 2012, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι οι διατάξεις αυτές προωθούν τη χρήση συμβατικών χαλυβδοσωλήνων και χαλκοσωλήνων αερίου, εις βάρος εκείνων που εμπορεύεται η ίδια, και ότι καθιστούν ουσιαστικά αδύνατη τη χρήση και, κατά συνέπεια, τη διάθεση στην αγορά των σωληνώσεων που εισάγει. Προέβαλε επίσης ότι η παράγραφος 1.2.4 του εν λόγω κανονισμού και οι παράγραφοι Π9.5.6.9 και Π9.5.8.2 του παραρτήματός του 9 παραβιάζουν το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1.1, της οδηγίας 97/23.
- 17 Η Dimco επισήμανε, ως προς το ζήτημα αυτό, ότι οι σωληνώσεις που εμπορεύεται φέρουν σήμανση CE. Κατά την άποψή της, από το παράρτημα I και το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1.1, της οδηγίας 97/23 προκύπτει ότι οι πρόσθετοι όροι και περιορισμοί που επιβάλλονται για λόγους προστασίας από τους σεισμούς δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής στις σωληνώσεις αερίου οι οποίες φέρουν σήμανση CE και για τις οποίες βεβαιώνεται στις σχετικές οδηγίες του κατασκευαστή τους ότι η εγκατάσταση και η χρήση τους είναι ασφαλείς.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι ρυθμίσεις του κανονισμού της 20ής Μαρτίου 2012 με τις οποίες επιβάλλονται όροι και περιορισμοί ως προς τον τρόπο εγκατάστασης των σωληνώσεων αερίου, λαμβανομένων υπόψη των ιδιοτεροτήτων της χώρας και ιδίως των σεισμικών φαινομένων, ευρίσκουν έρεισμα στο άρθρο 2 της οδηγίας 97/23 και συνάδουν προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Κατά το αιτούν δικαστήριο, οι ως άνω όροι και περιορισμοί είναι σύμφωνοι προς το άρθρο 36 ΣΛΕΕ, καθόσον αφορούν αδιακρίτως όλους τους τύπους σωληνώσεων, ανεξαρτήτως υλικού και χώρας προελεύσεως, κρίθηκαν απαραίτητοι, κατά την αρμόδια εθνική αρχή, για λόγους προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των ανθρώπων, είναι σύμφωνοι με την αρχή της αναλογικότητας και δεν συνεπάγονται τροποποιήσεις του υλικού που εμπορεύεται

η αιτούσα της κύριας δίκης. Συνεπώς, κατά την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο η αιτούσα της κύριας δίκης βάλλει κατά των ανωτέρω ρυθμίσεων θα έπρεπε να απορριφθεί ως αβάσιμος. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με τη συμβατότητα ορισμένων ρυθμίσεων του κανονισμού της 20ής Μαρτίου 2012 προς τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 1.1, του άρθρου 7, παράγραφος 4, του άρθρου 8 και του παραρτήματος Ι της οδηγίας 97/23.

- 19 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Συμβούλιο της Επικρατείας αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχουν τα άρθρα 4 [παράγραφος 1, σημείο 1.1], 7 παρ. 4 και 8, σε συνδυασμό με το Παράρτημα Ι της οδηγίας 97/23 [...] την έννοια ότι αντίκεινται σε εθνικές κανονιστικές διατάξεις, όπως οι επίδικες παράγραφοι 1.2.4, Π9.5.6.9 και Π9.5.8.2 του [από 20 Μαρτίου 2012] Κανονισμού Εσωτερικών Εγκαταστάσεων Φυσικού Αερίου με πίεση λειτουργίας έως και 500 mbar, με τις οποίες επιβάλλονται, για λόγους προστασίας των προσώπων κυρίως από τους σεισμούς, όροι και περιορισμοί (υποχρέωση αερισμού, απαγόρευση ενδοδαπέδιας όδευσης) όσον αφορά τον τρόπο εγκατάστασης εξοπλισμού υπό πίεση (σωληνώσεων αερίου), στην περίπτωση μάλιστα που οι όροι και περιορισμοί αυτοί εφαρμόζονται αδιακρίτως και σε σωληνώσεις, οι οποίες, όπως εν προκειμένω, φέρουν την σήμανση “CE” και για τις οποίες βεβαιώνεται από τον κατασκευαστή τους ότι είναι ασφαλής η χρήση και εγκατάστασή τους χωρίς να τηρούνται οι ανωτέρω όροι και περιορισμοί;
- 2) Ή, αντιθέτως, έχουν οι ως άνω διατάξεις της οδηγίας 97/23 [...], ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με το άρθρο 2 αυτής, την έννοια ότι δεν αντίκεινται σε όρους και περιορισμούς ως προς τον τρόπο εγκατάστασης εξοπλισμού υπό πίεση (σωληνώσεων αερίου), όπως οι επίμαχοι;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 20 Με τα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ’ ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1.1, και το παράρτημα Ι της οδηγίας 97/23, ερμηνευόμενα σε συνδυασμό με το άρθρο της 2, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει, για λόγους προστασίας της ασφάλειας των προσώπων κυρίως από τους σεισμούς, ορισμένους όρους σχετικά με τον τρόπο εγκατάστασης εξοπλισμού υπό πίεση, οι οποίοι εφαρμόζονται και στον εξοπλισμό που φέρει σήμανση CE.
- 21 Πρώτον, υπενθυμίζεται, αφενός, ότι, όπως προβλέπει το άρθρο της 1, παράγραφος 1, η οδηγία 97/23 εφαρμόζεται στον σχεδιασμό, στην κατασκευή και στην εκτίμηση της συμμόρφωσης εξοπλισμού υπό πίεση και, αφετέρου, ότι το άρθρο της 3 ορίζει ότι ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να πληροί ορισμένες βασικές τεχνικές απαιτήσεις τις οποίες απαριθμεί το παράρτημα Ι της οδηγίας.
- 22 Συνεπώς, από τις ως άνω διατάξεις της οδηγίας 97/23, ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα της αιτιολογικής της σκέψης 6, προκύπτει ότι σκοπός της οδηγίας είναι να εναρμονίσει τις βασικές απαιτήσεις σχεδιασμού και κατασκευής του εξοπλισμού υπό πίεση, όσον αφορά τους κινδύνους που οφείλονται στην πίεση, προκειμένου ο εξοπλισμός αυτός να μπορεί να φέρει τη σήμανση CE (βλ., κατ’ αναλογία, απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-475/19 P και C-688/19 P, EU:C:2020:1036, σκέψη 70), και όχι να εναρμονίσει τους όρους εγκατάστασης του εν λόγω εξοπλισμού.

- 23 Βεβαίως, το παράρτημα Ι της οδηγίας 97/23, το οποίο απαριθμεί τις βασικές τεχνικές απαιτήσεις που πρέπει να πληροί ο εξοπλισμός υπό πίεση σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας, ορίζει, στο σημείο 1.1 του τμήματός του που επιγράφεται «Γενικά», ότι «[ο] εξοπλισμός υπό πίεση σχεδιάζεται, κατασκευάζεται, δοκιμάζεται και, κατά περίπτωση εξοπλίζεται και εγκαθίσταται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλειά του». Εντούτοις, η μνεία των όρων εγκατάστασης του εξοπλισμού υπό πίεση που γίνεται στη διάταξη αυτή αποτελεί απλώς παραπομπή σε άλλες ρυθμίσεις που έχουν εφαρμογή στον τομέα αυτόν. Συνεπώς, το παράρτημα Ι δεν θεσπίζει κανέναν ειδικό όρο όσον αφορά την εγκατάσταση του εξοπλισμού υπό πίεση.
- 24 Το αυτό ισχύει και για την αναφορά στους συνήθεις όρους εγκατάστασης και χρήσης, που διαλαμβάνεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 97/23, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι οι εξοπλισμοί υπό πίεση διατίθενται στην αγορά και τίθενται σε λειτουργία μόνον όταν δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία και την ασφάλεια των προσώπων «εφόσον χρησιμοποιούνται κατά προορισμόν, είναι σωστά τοποθετημένοι και συντηρημένοι». Η διάταξη αυτή δεν θεσπίζει κανέναν όρο για την εγκατάσταση του εξοπλισμού υπό πίεση.
- 25 Δεύτερον, από το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1.1, της οδηγίας 97/23 προκύπτει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαγορεύσουν, να περιορίσουν ή να εμποδίσουν, λόγω κινδύνων σχετικών με την πίεση, τη διάθεση στην αγορά και τη θέση σε λειτουργία, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει ο κατασκευαστής, εξοπλισμού υπό πίεση ο οποίος ικανοποιεί τις διατάξεις της οδηγίας και φέρει τη σήμανση CE, προκειμένου να μην θίγεται ο επιδιωκόμενος από την οδηγία σκοπός εναρμόνισης των εθνικών διατάξεων όσον αφορά τους κινδύνους αυτούς. Αντιθέτως, η εν λόγω διάταξη δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη άλλων μη οφειλόμενων στην πίεση κινδύνων, ούτως ώστε ο εξοπλισμός υπό πίεση να διατίθεται στην αγορά και να τίθεται σε λειτουργία χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την υγεία και την ασφάλεια των προσώπων.
- 26 Τρίτον, το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 97/23 προβλέπει ρητώς ότι οι διατάξεις της δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να καθορίζουν, τηρουμένης της Συνθήκης, τις απαιτήσεις που θεωρούν απαραίτητες για την προστασία των προσώπων, ιδίως κατά τη χρήση του εξοπλισμού υπό πίεση, εφόσον τούτο δεν συνεπάγεται τροποποιήσεις του εξοπλισμού ή των συγκροτημάτων, στην περίπτωση που ο εξοπλισμός ή τα συγκροτήματα είναι σύμφωνα προς την οδηγία.
- 27 Μεταξύ των ειδικών διατάξεων της Συνθήκης τις οποίες τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν κατά την άσκηση της ευχέρειας που τους αναγνωρίζει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 97/23, πρέπει, υπό το πρίσμα του επιδιωκόμενου από την οδηγία σκοπού εξάλειψης των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία του εξοπλισμού υπό πίεση στην εσωτερική αγορά, να γίνει αναφορά στα άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ, τα οποία διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και απαγορεύουν, μεταξύ των κρατών μελών, τους ποσοτικούς περιορισμούς επί των εισαγωγών, καθώς και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος.
- 28 Ως προς το ζήτημα αυτό, πρέπει, κατά πάγια νομολογία, να χαρακτηρίζονται ως απαγορευόμενα από το άρθρο 34 ΣΛΕΕ μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό των εισαγωγών τα μέτρα κράτους μέλους τα οποία σκοπούν ή έχουν ως αποτέλεσμα τη δυσμενέστερη μεταχείριση των προϊόντων που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, καθώς και κάθε άλλο μέτρο που παρακωλύει την πρόσβαση στην αγορά κράτους μέλους των προϊόντων καταγωγής άλλων κρατών μελών, εκτός αν τα μέτρα αυτά μπορούν να δικαιολογηθούν από κάποιον από τους λόγους γενικού συμφέροντος που απαριθμούνται στο άρθρο 36 ΣΛΕΕ ή λόγω επιτακτικών αναγκών γενικού συμφέροντος. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, το εθνικό μέτρο

πρέπει να είναι κατάλληλο για να διασφαλισθεί η υλοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξή του (πρβλ. απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2009, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-110/05, EU:C:2009:66, σκέψεις 37 και 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

29. Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι οι όροι που επιβάλλονται από τον κανονισμό της 20ής Μαρτίου 2012, ήτοι η υποχρέωση αερισμού των χώρων όπου είναι εγκατεστημένοι οι αγωγοί φυσικού αερίου και η απαγόρευση τοποθέτησής τους μέσα σε πλάκες από σκυρόδεμα ή μέσα σε δάπεδα και πατώματα προκειμένου να παραμένουν προσβάσιμοι, δεν συνεπάγονται καμία τροποποίηση του υλικού που εμπορεύεται η αιτούσα της κύριας δίκης, όπερ εξάλλου δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους της κύριας δίκης, και έχουν ως σκοπό την προστασία της ασφάλειας των προσώπων έναντι κινδύνων που οφείλονται σε εξωτερικούς παράγοντες σε σχέση με τον εξοπλισμό υπό πίεση, όπως είναι οι σεισμοί.
30. Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι διατάξεις του κανονισμού της 20ής Μαρτίου 2012 είναι σύμφωνες προς το άρθρο 36 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι αφορούν αδιακρίτως όλους τους τύπους σωληνώσεων, ανεξαρτήτως υλικού και χώρας προελεύσεως, κρίθηκαν απαραίτητες, κατά την αρμόδια εθνική αρχή, για λόγους προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των ανθρώπων, και είναι σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας.
31. Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στα υποβληθέντα από το αιτούν δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1.1, και το παράρτημα I της οδηγίας 97/23, ερμηνευόμενα σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας, έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει, για λόγους προστασίας της ασφάλειας των προσώπων κυρίως από τους σεισμούς, ορισμένους όρους σχετικά με τον τρόπο εγκατάστασης εξοπλισμού υπό πίεση, όπως είναι οι σωληνώσεις που προορίζονται για τη μεταφορά αερίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που φέρουν σήμανση CE, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω κανονιστική ρύθμιση δεν συνεπάγεται καμία τροποποίηση του εξοπλισμού υπό πίεση και δεν συνιστά εμπόδιο απαγορευόμενο από τα άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ.

Επί των δικαστικών εξόδων

32. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 1.1, και το παράρτημα I της οδηγίας 97/23/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1997, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τον εξοπλισμό υπό πίεση, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2003, ερμηνευόμενα σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας, έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει, για λόγους προστασίας της ασφάλειας των προσώπων κυρίως από τους σεισμούς, ορισμένους όρους σχετικά με τον τρόπο εγκατάστασης εξοπλισμού υπό πίεση, όπως είναι οι σωληνώσεις που προορίζονται για τη μεταφορά αερίου,

συμπεριλαμβανομένων εκείνων που φέρουν σήμανση CE, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω κανονιστική ρύθμιση δεν συνεπάγεται καμία τροποποίηση του εξοπλισμού υπό πίεση και δεν συνιστά εμπόδιο απαγορευόμενο από τα άρθρα 34 και 36 ΣΛΕΕ.

Jürimäe

Rodin

Piçarra

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 10 Φεβρουαρίου 2022.

Ο Γραμματέας
A. Calot Escobar

Ο Πρόεδρος
K. Lenaerts